

La participació interna a les colles castelleres

07/05/2018

F Pere Tarrés

Autor/a: Roger Buch

Molta gent és necessària als assajos

Assemblea de la colla castellera dels castellers de Terrassa Font: Castellers de Terrassa

assistència massiva a les assemblees

Font: Panarres de les Corts

Font: Guillem Bargalló

cartell concert Font: Castellers de Sants

Font: Gracianet

Font: Castellers de Vilafranca

Font: Castellers de la Vila de Gràcia

La participació interna a les colles castelleres

07/05/2018

F Pere Tarrés

Resum:

El funcionament intern de les colles castelleres dona molt bons exemples de participació interna que poden ser útils per a entitats de tot tipus.

Aquest recurs pot servir per a qualsevol associació que vulgui millorar la seva participació interna. Les colles castelleres necessiten molta gent per fer castells i per assajar. Només vetllant de manera conscient per la **participació i cohesió interna** es pot arribar a aconseguir un **nivell de fidelització** i participació tant alt. Us presentem algunes pràctiques que realitzen les colles que es poden adaptar a altres tipus d'entitats.

ÍNDEX

[Activitat social de tota mena](#)

[Entra a la colla i queda-t'hi](#)

[Compromís i assistència](#)

[Identitat de la colla i èxits col·lectius](#)

[Un autèntic model de democràcia](#)

[Una associació, dues juntes](#)

Activitat social de tota mena

Per fer castells una colla necessita el compromís mínim d'entre 100 i 300 persones. La majoria d'aquestes no tindran un paper visible en les construccions dels castells, i s'estaran a la pinya. Moltes sortides i moltes hores d'assajos i de temps mort entre provatures. **N'hi ha prou amb l'assoliment dels reptes col·lectius per mantenir el compromís amb la colla?**

És per això que les colles cuiden molt que el casteller/a estigui a gust a la colla, que s'ho passi bé. Més enllà del castells s'ofereix una ampla oferta d'activitat social per als seus membres.

Són activitats relacionades molt sovint amb la pròpia activitat de fer castells. Per exemple, **els viatges** que s'organitzen arreu del món que combinen el turisme amb l'exhibició de castells. També són habituals la realització de castells en espais singulars, recordem **la simbiosi entre excursionisme i castells** que els Minyons de Terrassa han excel·lit amb l'aixecament de castells a les agulles de Montserrat o Sant Llorenç.

[Minyons a la Mòmia](#) from [Marc Subirana](#) on [Vimeo](#).

Però també es programen moltes **activitats purament festives com concerts, trobades, calçotades** o tot tipus de festa imaginable. I és que cal recordar que els castells són colles intergeneracionals però que han de tenir, de manera obligatòria per poder funcionar, un bon planter de gent jove i de canalla. Vetllar pel benestar de les persones membres no és espontani. Hi ha gent que hi pensa, i la seva funció a la colla és, precisament, assegurar-se que es programen activitats socials atractives.

A tall d'exemple, els [Castellers de Mollet](#) programen un munt d'activitats durant tot l'any com tornejos de futbol, colònies per la canalla, calçotades, excursions, concursos de cuina, sempre amb la intenció de mantenir unida la colla.

Entra a la colla i queda-t'hi

A les colles castelleres sempre fa falta gent. Les colles atrauen i molta gent hi arriba. Es tracta que les persones noves hi trobin una bona acollida perquè s'hi quedin. Com que hi ha certa rotació, en part pel gran nivell d'implicació que implica formar-ne part, cal assegurar sempre que hi va entrant gent nova.

Per captar nous membres, les colles programen accions durant tot l'any com els **tallers a les escoles** o els **assajos oberts**, tots ells amb l'objectiu de fer tastar l'activitat. Tal com apunta l'estudi sobre '[Diagnòstic de les formes de gestió i organització de les colles castelleres](#)' aquesta és una prioritat de les colles i moltes d'aquestes accions van sovint destinades als infants perquè si entren aquests, acaben arrossegant els pares i mares. Aquestes accions concretes van acompanyades de **campanyes de comunicació**, on s'insisteix que tothom hi cap a la colla, que tothom és necessari i que tothom pot aportar-hi alguna cosa.

A moltes colles castelleres **hi ha una comissió clau: la comissió d'acollida**. Té la funció de rebre les persones que arriben a la colla i fer-ne l'acompanyament els primers mesos. L'objectiu és vetllar perquè les noves persones s'hi sentin bé i a gust. Entrar de cop a una colla castellera no és fàcil. Hi ha molta informació tècnica que no és evident i a més, la gent que en forma part ja té les seves dinàmiques de funcionament pròpies.

No és una acollida improvisada. En la vessant tècnica, cal explicar el funcionament de la colla, com es construeixen els castells i la formació que requereix. En la part social, es vetlla perquè el nouvingut se senti acollit i pugui participar ben aviat com a membre plenament actiu. En algunes colles també són habituals la figura dels **padrins/es** que vetllen individualment per guiar els primers passos de la colla.

Compromís i assistència

A diferència d'altres associacions de cultura popular, per poder fer castells cal que tots els castellers/es tinguin un **alt compromís amb la colla**. Això no només vol dir assistir a les sortides, que en temporada de castells (primavera, estiu i tardor) poden ser molts caps de setmana, sinó també **assistir de manera regular als assajos setmanals**. Normalment hi ha entre dos i tres assajos per setmana i encara més abans de les grans actuacions.

I quan es vol provar algun castell nou, que necessita molta pinya, sovint es fa una **crida a l'entorn més immediat**. A aquells que no tenen un compromís regular però sí que podrien venir a les grans diades. Es permet, a vegades, un cert compromís irregular, sobretot per castellers i castelleres que han deixat la colla i que encara se'ls permet conservar la camisa, però sobretot **el que és clau és mantenir el nucli de la colla molt compactat**.

Si la majoria dels castellers/es tinguessin un compromís feble i irregular no es podrien fer grans construccions. **Sense la possibilitat de castells ambiciosos no hi ha reptes col·lectius**, sense reptes costa més fer castells grans. És un cercle virtuós que cal cuidar constantment. I el més important és fer participi a tota la colla dels èxits, perquè ens els castells no hi ha Messis, els èxits són de tots, l'esforç és col·lectiu i també les celebracions.

Darrerament, l'**ús innovador de les xarxes socials** ha estat molt important per animar a l'assistència als assajos. No es tracta d'amenaçar a les persones absents sinó d'animar als i les assistents, amb unes quantes dosis d'èpica i sobretot, amb molt i molt d'humor!

[Tuits sobre assaig castells](#)

Identitat de la colla i èxits col·lectius

Dins del **Document** '[Els valors socials del fet casteller](#)' trobem aquestes paraules:

“Les colles castelleres, a través de la convivència i de les fites col·lectives, possibilitem l'establiment d'un lligam personal de lleialtat i identificació del casteller envers la seva colla, que va més enllà dels efímers moments de triomf o de crisi. El casteller, amb independència del grau d'implicació personal establert amb la seva colla i dels motius que el van portar a integrar-s'hi, acostuma a viure amb intensitat les alegries i les decepcions de la colla, amb la particularitat que aquestes últimes són vistes, en la majoria de casos, com una oportunitat per superar-se a través de la intensificació del treball”

Cada colla té una **identitat pròpia**, el color de la camisa, el nom, cançons pròpies o adaptades a la colla, càntics de referència per celebrar els èxits, identificació al barri o al municipi, en definitiva, l'orgull de pertànyer a una col·lectivitat.

Es podria pensar que la cultura de cada colla ve marcada per la seva història però es dona el cas que **la majoria de colles castelleres no són tradicionals**, s'han format fa pocs anys, en municipis on mai abans s'havien fet castells. Així, les colles una vegada van acumulant història a partir de les seves vivències, i **van creant el seu anecdotari, símbols i rituals propis** que la defineixen en relació a les altres colles.

També s'acaba generant el que molts anomenen l'esperit o la “**filosofia de la colla**” que són els seus valors propis de la colla més enllà dels globals del món casteller. No totes les colles entenen de la mateixa manera la competitivitat, la rivalitat, el risc, la festa o com es conjuga tradició i innovació. La filosofia de la colla si és viscuda, creada i compartida per tots els membres esdevé un element de cimentació del grup ben potent.

Un autèntic model de democràcia

Les colles castelleres són formalment associacions i com a tals estan regulades pels seus estatuts, però tenen unes característiques que les fan particulars. I és que les colles castelleres **són especialment democràtiques**.

Ho veiem en diversos moments i sobretot a les assemblees. **L'assemblea** és qui elegeix tant la junta com la tècnica i on aquests òrgans exposen la memòria de l'activitat. Una de les característiques de les colles castelleres és precisament la **gran assistència a les assemblees**, molt alta si ho comparem amb altres tipus d'associacions.

En el [document sobre valors](#) del món casteller ja ens parla de que

“Les colles castelleres fomentem un model associatiu obert, participatiu i democràtic, que es fonamenta en la lliure pertinença al col·lectiu, la renovació freqüent dels seus components, la lliure elecció dels seus dirigents, la permanent necessitat del suport col·lectiu a aquests dirigents per al desenvolupament de la seva acció, la necessitat d'implicació de tot el col·lectiu per a l'assoliment dels objectius fixats i l'obertura a noves idees i maneres de fer per facilitar la progressió de les respectives colles”

Al mateix temps, les colles estan agrupades en la [Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya](#), entitat que també elegeix els seus òrgans de govern i pren les seves decisions de forma democràtica.

Les colles tenen diferents espais per escoltar la veu de tothom i moltes d'elles fan servir de manera regular una **enquesta anual de valoració i satisfacció**. Aquesta enquesta, que normalment es passa en acabar la temporada, dona informació molt acurada sobre allò que es pot millorar.

Una associació, dues juntes

Les colles castelleres tenen una **junta directiva** que es desdobla en dues juntes: **La junta administrativa i la tècnica**. La **junta administrativa** és la responsable del funcionament de la colla com a associació i disposa dels càrrecs habituals de president/a, tresorer/a, secretari/a i diferents vocalies. **Ser membre de la junta administrativa comporta molta feina**. Cal organitzar els desplaçaments, les relacions públiques, organitzar les activitats socials i també coordinar els temes d'imatge i comunicació propis d'una entitat que fa activitats amb un nivell d'impacte important. L'activitat és trepidant i quan comença la temporada és un no parar de desplaçaments de centenars de persones, amb tota la logística que comporta.

A la **junta tècnica** és on hi ha el o la '**cap de colla**' i els responsables tècnics de les diferents parts dels castells: tronc, pinya, canalla i gralles. A la tècnica es decideix com es fan els castells, qui puja a cada posició i amb quins castells es surt a plaça. Tenim, per tant, dues juntes paral·leles, amb la figura clau del cap de colla sovint també forma part de la junta directiva. En tot cas, tot i haver-hi diferents fórmules de fer-ho, les dues juntes treballen sempre ben coordinades.

Però com que hi ha molta feina i gestionar el funcionament ordinari de la colla és ben intens, a les juntes **hi ha molt relleu**. I és que no es tracta només d'assistir a una reunió setmanal, els que formen part d'aquestes juntes han de pensar de valent.

Els [organigrames](#) de les colles, com el cas dels Nens del Vendrell, inclouen totes les tasques de les dues juntes i podem fer-nos la idea de del gran nombre de persones que hi ha implicades.

Per tant, tenint en compte **l'alt nombre de càrrecs i el gran relleu que hi ha**, amb els anys el percentatge de castellers que hauran passat per alguna de les juntes i hagin tingut responsabilitats és molt gran, essent una **gran escola de compromís i gestió associativa**.

Etiquetes: [participació interna](#), [castells](#), [cultura popular i tradicional](#)

URL d'origen: <https://xarxanet.org/projectes/recursos/la-participacio-interna-les-colles-castelleres-un-exemple-altres-entitats>